

P I L N E

Kraków, dnia 27 czerwca 1983 r.

58
63

T A J N E SPEC. ZNACZENIA

Egz. nr 1

SZEFOWANIE WYKONAWCZE	003332
PRZEJĘTO	27. CZE 1983 a. 16 ⁴⁰
ZATWIERDZANO	27. CZE 1983 15 ³⁶

Rozszyfrował: Nakonecny 2012

DYŻURNY OPERACYJNY
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH
W W A R S Z A W I E

I N F O R M A C J A

dot. przebiegu operacji "ZORZA" na terenie Krakowa.

Całokształt działań związanych z operacją "ZORZA" organizował i realizował Sztab KWMO w Krakowie, działający w Zespołach: Rozpoznania i Działań Operacyjnych, Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego, Zabezpieczenia Materiałowo-Technicznego oraz Informacji.

Każdy z Zespołów pracował według zatwierdzonych przez Kierownika Sztabu planów opracowanych w oparciu o dyrektywy Grupy Operacyjnej "ZORZA" oraz sytuację operacyjno - polityczną na terenie województwa. Wynikające stąd zadania realizowane były przez wszystkie jednostki organizacyjne MO i SB a w praktyce przez wszystkich funkcjonariuszy.

Działania związane z bezpośrednim zabezpieczeniem pobytu papieża w Krakowie ujęte zostały w 8 odrębnych operacjach, tj. "Ładowisko", "Rezydencja", "Błonia", "Mistrzejowice - Wawel", "Odlot", "Balice", "Droga - Parking", "Dworzec" uwzględniających specyfikę poszczególnych elementów programu wizyty oraz zagrożeń im towarzyszących. Do każdej operacji opracowane były dwa uzupełniające się plany działań, tj. sił mundurowych i operacyjnych, obejmujące zarówno okres przygotowawczy, jak i okres bezpośredniego zabezpieczenia.

W okresie realizacji zabezpieczenia, oprócz Stanowiska Dowodzenia Sztabu, funkcjonowały dodatkowe Wysunięte Stanowiska Dowodzenia, kierowane przez Zastępców Kierownika Sztabu KWMO.

Całokształt działań ukierunkowano na maksymalne rozpoznanie sytuacji i zagrożeń związanych z wizytą oraz na ich wyeliminowaniu w drodze wszechstronnych i szerokich działań profilaktycznych, przy równoczesnym ograniczaniu aktywności elementów ekstremalnych.

Rozpoznanie operacyjne wskazywało, że ugrupowania i kręgi opozycyjne zamierzają wykorzystać okres wizyty papieża do działań mających na celu nasycenie uroczystości z udziałem Jana Pawła II elementami politycznymi i prosolidarnościowymi oraz wytworzenie nastrojów sprzyjających zainicjowaniu demonstracji ulicznych, prowadzących w konsekwencji do zająć i ekscesów. Miało to w sumie wykazać, zwłaszcza wobec zagranicznej opinii publicznej, siłę podziemia i powszechność postaw negacji w stosunku do władz państwowych.

Na terenie Krakowa planowano m.in. masowe demonstrowanie znaczków i emblematów b. "Solidarności", NZS oraz KPN, utworzenie eksponowanych sektorów działaczy opozycji, zorganizowanie grup zakładowych z odpowiednimi tablicami i transparentami, a w przypadku Kombinatu HiL zorganizowanego przemarszu z zakładu na miejsce uroczystości. Ostatecznie, po zakończeniu uroczystości na Błoniach i w Mistrzejowicach, zainicjowane miały być masowe demonstracje uliczne prowadzące do "walki z władzą, aż do zwycięstwa" - jak mówiono w kręgach ekstremalnych z Nowej Huty. Elementem pośrednim miało być wytworzenie atmosfery emocji, m.in. poprzez dekorację zakładów pracy. Propaganda podziemia stwarzać miała przekonanie, że celem przyjazdu papieża jest poparcie "Solidarności" i mobilizowanie społeczeństwa przeciwko władzom.

W ramach prowadzonych działań :

- zlikwidowano radiostację Radia Solidarność Małopolska i zatrzymano obsługującą ją osobę;
- zlikwidowano 4 drukarnie wydawnictw solidarnościowych i KPN, kwestionując 2 wysokowydajne powielacze produkcji zachodniej /jeden z nich był konspiracyjnie ukryty/, kilkadziesiąt sitoram, wiele matryc, papier i inne materiały drukarskie, a także ponad 14 tys. egzemplarzy nielegalnych wydawnictw;

- dokonano łącznie 65 przeszukań oraz 72 lustracje pomieszczeń;
- przeprowadzano systematyczne kontrole bazy poligraficznej w jednostkach uspołecznionych w trakcie których ujawniono dwa przypadki wykorzystywania urządzeń do produkcji wydawnictw bezdebitowych, w tym o profilu KPN /ZBMAp. im. Szadkowskiego i KPT "Wawel - Tourist"/;
- przeprowadzono 312 rozmów profilaktyczno-ostrzegawczych z wytypowanymi figurantami w celu neutralizacji ich postaw lub zamiarów;
- objęto kontrolą wszystkie ważniejsze zakłady pracy i uczelnie, uczulając dyrekcje na potrzebę wzmożonego zabezpieczenia zakładów przed ewentualnymi wrogimi faktami, w tym nieodpowiednimi dekoracjami, kolportażem itp. /ujawniono kilkanaście przypadków niewłaściwych dekoracji zakładów, które w wyniku interwencji dyrekcji zostały usunięte/.
Równocześnie przeprowadzono ponad 130 bezpośrednich kontroli zabezpieczenia i działania straży w zakładach;
- w ramach kontroli środowiska studenckiego, dwukrotnie udaremniono na terenie Miasteczka Studenckiego próby umieszczenia tam krzyża z zamiarem wymuszenia budowy kaplicy;
- zaktywizowano pracę z osobowymi źródłami informacji, spośród których 316 jednostkom przekazano zadania dot. bezpośredniego zaangażowania w organizacyjne przygotowania wizyty i realizowania zadań na wyznaczonych odcinkach, w tym m.in. 150 tw do zabezpieczenia pielgrzymek, 26 - Centrum Prasowe oraz do innych działań, w tym o charakterze dezinformacyjnym.
Równocześnie pozyskano 42 nowe jednostki tw.

Stosownie do posiadanego rozpoznania ukierunkowano działania profilaktyczne oraz dokonano korekty systemu zabezpieczenia i taktyki działania zarówno sił operacyjnych jak i oddziałów zwartych w okresie samych uroczystości.

Przebieg uroczystości w pełni potwierdził prawidłowość rozpoznania, skuteczność działań profilaktycznych, a także prawidłowość podjętej taktyki, w wyniku której /zastosowanie systemu blokad i kanałów przerzutowych na peryferie miasta/ udaremnione

zostały próby zorganizowania przemarszów zarówno z Błonia jak i Mistrzejowic.

Podkreślić należy skuteczność neutralizacji zamiarów b. działaczy "Solidarności" z HiL, czego wyrazem było odstąpienie od próby marszu z Kombinatów do Mistrzejowic, a nawet brak jakiegokolwiek transparentu związanego z Kombinatami HiL w obu uroczystościach. Ogółem ujawniono tylko dwa fakty demonstrowania transparentów z nazwami zakładów pracy Krakowa /KZS "Solway" i ZKS "Elbud"/ przez pojedyncze osoby.

W rejonie uroczystości ujawniono ogółem 42 transparenty o treściach pro-solidarnościowych, z których 22 zostały zlikwidowane w rękawach wpustowych. Większość tego rodzaju transparentów rozwiniętych na Błoniach, a częściowo również w Mistrzejowicach wniesiona została przez wyróżniające się aktywnością grupy młodzieżowe w ok. 80 % przybyłe do Krakowa z innych regionów /Gdańsk, Radom, Poznań, Warszawa, Wrocław/. One też stanowiły większość uczestników inicjowanych przemarszów.

Jak ustalono, kolportażu ulotek wzywających do marszu do Mistrzejowic dokonała grupa przybyła z Ursusa /informacja przekazana do KSMO/.

Frekwencja w czasie uroczystości była niższa od zapowiadaną przez stronę kościelną, np. do Mistrzejowic przybyło ok. 120 tys. osób, podczas gdy zapowiadano do 400 tys. /rozprowadzono 300 tys. zaproszeń/. Ogółem do Krakowa w dniu 22 bm. przybyło ponad 400 tys. osób z innych regionów w 60 pociągach dodatkowych, 10 tys. samochodów, 900 autobusach i ok. 400 pielgrzymkach pieszych.

Wśród przybyłych na uroczystości i uczestniczących w nich nie stwierdzono obecności żołnierzy WP.

Zarówno gromadzenie, jak i rozśrodkowanie po uroczystościach przebiegło sprawnie, co potwierdziło słuszność przyjętej koncepcji organizacji ruchu i prawidłowość funkcjonowania służb porządkowych w tym zakresie. Odnotowano tylko jeden poważny wypadek drogowy tj. potrącenie w dniu 21 bm. o godz. 22,00 w Alwerni 7 pielgrzymów pieszych /5 hospitalizowanych/ przez motocyklistę T. [REDACTED], będącego pod wpływem alkoholu. Ogólna ilość wypadków drogowych w tym okresie nie odbiegała od przeciętnej.

Na okres uroczystości przybyło do Krakowa około 700 dziennikarzy z państw zachodnich, którzy koncentrowali się na poszukiwaniu sensacji o charakterze politycznym. W związku z tendencyjnymi relacjami udzielono wizey administracyjnej dziennikarzowi belgijskiemu - de Kosteryat.. Wizę taką wydano również Holendrowi - M. Christin, który fotografował obiekty HiL i KWMO.

Konsul USA i Francji wysłał swoich pracowników na wszystkie uroczystości papieskie w rejonie Polski Południowej. W drodze do Katowic w dn. 20 bm. w wypadku samochodowym ranny został konsul USA - Almasov.

Służba zdrowia funkcjonowała prawidłowo udzielając ogółem w dniach 21 - 22 bm. 2.280 porad /21 osób hospitalizowano/. Wszystkie wypadki bezurazowe, związane z wadami organizmu lub ujawnieniem się stanów chorobowych. Udzielono też pomocy w 70 przypadkach zagubienia dzieci.

Prawidłowo funkcjonowały także wszystkie pozostałe służby komunalne, w tym montujące trwałe elementy zabezpieczenia tras oraz transportu i komunikacji - z którymi utrzymywano bieżącą współpracę. Służby łączności zapewniły bezawaryjną pracę urzędów i systemów łączności.

Współdziałanie z kościelnym komitetem organizacyjnym oraz kościelną służbą porządkową generalnie można uznać za poprawne. W okresie prac wstępnych uwzględnione zostały wnioski KWMO dot. organizacji miejsc zgromadzeń /wprowadzenie sektorów w Mistrzejowicach, ograniczenie liczby zaproszeń itp/, zwiększenia ilości służby porządkowej, a także zasad współdziałania tej służby z MO. W trakcie uroczystości kościelna służba porządkowa nie wykazywała aktywności w zakresie likwidowania elementów pozareligijnych posiadanych przez uczestników, niemniej w wyniku nacisków pracowników MO interwencje takie, częściowo skutecznie podejmowała. Większość członków tej służby kończyła swoją działalność w momencie zakończenia uroczystości.

Bardzo istotnym elementem współdziałania ze stroną kościelną było zorganizowanie grupy 2-ch księży i 2-ch funkcjonariuszy MO poruszających się odkrytym samochodem przed przejazdem kolumny i apelujących o zachowanie porządku oraz utrzymywanie religijnego charakteru zgromadzeń. Wykorzystano ich również do skutecznego rozwiązania grupy uczestników przemarszu, uformowanej po uroczystościach w Mistrzejowicach.

W okresie przed wizytą papieża w związku ze wspomnianą uprzednio likwidacją nielegalnej poligrafii zatrzymano 65 osób spośród których prokurator przedstawił zarzut 28 osobom, a wobec 20 zastosował areszt tymczasowy.

W okresie pobytu papieża zatrzymano ogółem 52 osoby, których zachowanie /posiadanie transparentów itp/ mogło spowodować zakłócenie porządku publicznego.

6/69

W stosunku do 8 spośród nich skierowane zostaną wnioski do kolegium d/s wykroczeń. Pozostałe po rozmowach ostrzegawczych zwolniono.

Jednostki MO, zarówno w okresie poprzedzającym wizytę, jak i w czasie jej trwania prowadziły, zgodnie z zatwierdzonymi planami, działania prewencyjno-represyjne skierowane głównie przeciwko środowiskom przestępczym. Przeprowadzono ogółem 14 operacji, w tym 3 o zasięgu ogólnowojewódzkim. W środowiskach przestępczych przeprowadzono ponad 1.900 rozmów profilaktyczno-ostrzegawczych, wyselekcjonowano do zatrzymania prewencyjnego i zatrzymano 78 osób oraz spowodowano umieszczenie w zakładach 47 osób z niebezpiecznymi odchyleniami psychicznymi.

W trakcie realizowanych w związku z operacją " ZORZA " oraz bieżących działań poszczególnych służb MO doprowadzono do aresztowania 110 osób podejrzanych o przestępstwa kryminalne /w tym 5 o zabójstwa/. W efekcie zmalała aktywność elementu kryminalnego i chuligańskiego oraz uległ poprawie ogólny stan porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie województwa.

W działaniach zabezpieczających pobyt papieża na terenie Krakowa wzięło udział ogółem 15.862 funkcjonariuszy mundurowych MO z jednostek własnych i przydzielonych związków taktycznych oraz 3.946 pracowników operacyjnych. Dla sił przydzielonych zapewniono 17.880 miejsc noclegowych w 13 rejonach zakwaterowania /1 w Bochni/ oraz pełne wyżywienie, obsługę medyczną i transportową, a także system łączników. Przydzielone im zadania siły te zrealizowały prawidłowo, wykazując duże zaangażowanie i wzorową dyscyplinę.

Ważnym elementem kształtującym właściwe postawy funkcjonariuszy była aktywna praca pionu polityczno-wychowawczego w tym okresie, uwzględniająca m.in. bieżący przekaz informacji o sytuacji operacyjno - politycznej w kraju i w rejonie. Zarówno koncentracja, jak i rozśrodkowanie przebiegły zgodnie z planami i bez zakłóceń.

Reasumując, dobre rozpoznanie operacyjne potencjalnych zagrożeń pozwoliło na właściwe ukierunkowanie działań profilaktycznych i represyjnych, które zapewniły neutralizowanie ekstremalnych elementów opozycyjnych, brak wrogiej propagandy pisanej oraz opanowanie środowisk kryminalno-chuligańskich. Dobór właściwej taktyki działania w okresie uroczystości papieskich uniemożliwił spowodowanie zakłóceń porządku publicznego.

W efekcie, cały program pobytu papieża w Krakowie w dniach 21 - 23 bm. zrealizowany został zgodnie z planem /poza niewielkim opóźnieniem/. Całkowicie zapewniono bezpieczeństwo papieża, żadna z osób niepowołanych nie została dopuszczona w jego pobliże.

KIEROWNIK SZTABU "ZORZA" KWMO
W KRAKOWIE
PLK MGR WIESŁAW DZIAŁOWSKI

Sporz. w 3 egz.

nr masz. 036/83

- 1 egz. sztab. operacji
- 2 egz. WSK KWMO
- 3 egz. W. IV

Obiegowa egz. w 2.
Wojewoda /WSK/